

گاهنامه هنر و مبارزه

31 مارس 2011

wsws.org

World Socialist Web Site

Publié par le Comité International de la Quatrième Internationale (CIQI)

منتشر شده توسط انترناسیونال چهارم

منبع: <http://www.wsws.org/francais/News/2011/mar2011/otan-m29.shtml>

و

<http://www.mondialisation.ca/index.php?context=va&aid=24024>

واشینگتن زیر پوشش ناتو می خواهد به جنگی

دراز مدت در لیبی دامن بزند

توسط بیل وان اوکن

Par Bill Van Auken

29 mars 2011

ترجمه از فرانسه به فارسی توسط حمید محوی

Mondialisation.ca, Le 29 mars 2011

دولت اوباما هدایت جنگ علیه لیبی را به فرماندهی ناتو واگذار می کند، و چنین انتقالی در حالی انجام می گیرد که اتحادیه ای که توسط ایالات متحده آمریکا هدایت می شود پیش بینی کرده است که جنگ تا سه ماه دیگر به طول خواهد انجامید.

توافق عبارت است از منتقل ساختن هدایت کارزار علیه لیبی به ناتو به شکل جزئی که پس از مذاکره بین واشینگتن و کشورهای هم پیمان او در ناتو انجام گرفت که هر یک در این جنگ امپریالیستی علیه مستعمره قدیمی منافع خاص خودشان را دنبال می کنند.

پس از یک دوره 24 ساعته که در صبح روز جمعه به پایان رسید که طی آن کشتی های رزمی آمریکا 16 پهپاد تاماهاک علاوه بر آنهایی که پیش از این پرتاب کرده بودند به روی مواضع لیبی فرستادند و در عین حال شکاری های متغین که بیشتر آمریکایی بودند 153 خروج دیگر را به ثبت رساندند. مقامات ناتو در بروکسل اعلام کردند که طرح عملیاتی علیه لیبی ممکن است سه ماه بیشتر از آن چه تخمین زده شده بود طول بکشد با حساب این که در پایان این مدت عملیات ممکن است ادامه پیدا کند.

فرمانده مرکز فرماندهی ارتش فرانسه، ژنرال ادوارد گی یو (1)، هشدار داد که انتظار نداشته باشید که حملات به این زودی ها خاتمه یابد : «مطمئناً امروز به پایان نمی رسد، شاید در هفته آینده. امیدوارم که کار به ماه نکشد.»

در این مدت، لیبی گزارش داد که آمار قربانیان غیر نظامی در بمباران ناتو و اصابت موشک به 100 نفر رسیده است. در تریپولی، مأمورین خدمات بهداشتی و مسئولین دولتی اعلام کردند که حمله اخیر به پایتخت لیبی صد نفر قربانی بر جای گذاشته که تعدادی از آنها را زنان تشکیل می دادند.

شبکه تلویزیونی ال-عربیه بر اساس گزارش شخص ناشناسی اعلام کرد که پسر قذافی بین قربانیان بوده و احتمالاً در حمله به پادگان نظامی در تریپولی کشته شده است.

هواپیماهای جنگی آمریکا و ناتو در این روزهای گذشته به شدت نیروی زمینی وفادار به دولت معمر قذافی و زیر بناهای کشور را مورد حمله قرار دادند. هدف از این حملات ایجاد آتش سنگین و آماده سازی زمینه برای به اصطلاح «شورش گران» مستقر در بنغازی است تا طرح حمله ای را که «قذافی، بازی تمام شد» نامیده اند به اجرا گذارند، و با سرنگون ساختن قذافی رژیم جدیدی را ایجاد کنند که با دولت های غربی و شرکت های نفتی غرب روابط دوستانه تری داشته باشد.

ولی روشن نیست که «شورش گران» بتوانند واقعا پاسخ گوی چنین شاخصی باشند و علاوه بر این باید شهرهای تعیین شده را از جنگ نیروهای وفادار به قذافی خارج سازند، یعنی «آجدبیا» در شرق و میسوراتا(بندری در غرب سرت - املای نام شهر احتمالا در این جا اشتباه است) در غرب و حرکت به سوی تریپولی. «شورش گران» اگر نتوانند به این شاخص ها پاسخ بگویند، در این صورت اقدامات دیگری طرح ریزی کرده اند که آن را به اجرا خواهند گذاشت.

بر اساس سرویس اطلاعاتی روس ریا نووستی : ایالات متحده و ناتو خودشان را برای عملیات زمینی آماده می کنند، که در اواخر آوریل یا اوایل ماه می آغاز خواهد شد.

ریا نووستی به نقل از منبعی مجهول در سرویس اطلاعاتی روس اعلام کرد که : «اطلاعات به دست آمده از منابع مختلف گواه بر این امر است که کشورهای ناتو با حضور فعال انگلستان و ایالات متحده آمریکا در حال تهیه طرح حمله زمینی هستند».

«تمام شواهد نشان می دهد که مرحله عملیات زمینی توسط کشورهای هم پیمان، در صورتی که حملات هوایی و موشکی برای سرنگونی قذافی کافی نباشد، به اجرا گذاشته خواهد شد، که زمان آن نیز برای اواخر آوریل یا اوایل می تعیین شده است.»

روز 17 مارس، واشینگتن قطعنامه 1973 سازمان ملل متحد در شورای امنیت را تا تحمیل منطقه ممنوعه پرواز بر فراز آسمان لیبی گسترش داد و علاوه بر این به بهانه حفاظت از جان شهروندان «هر گونه اقدام ضروری» را مجاز دانست. هر چند که این قطعنامه به ویژه «هر گونه نیروی اشغال گر خارجی را در خاک لیبی» ممنوع اعلام کرده است.

ولی، تحلیل گران نظامی بیش از پیش از نظریه ای دفاع می کنند که ممنوعیت برای هر نیروی اشغال گر در قطعنامه 1973 را مانعی برای گسترش موقتی آنها نمی داند و چنان که روزنامه وال استریت مطرح کرده است : «تاریخ عملیات نظامی که تنها به حملات هوایی منحصر باشد، بی آن که نیروی زمینی وارد عمل شود، نشان می دهد که به ندرت از عهده دشمن برآمده، و حتی هیچ گاه چنین موردی پیش نیامده است.»

بر اساس گزارشات رسیده از لیبی در رابطه با اغتشاش و به هم ریختگی که در صفوف ارتش مخالفین قذافی که در بنغازی مستقر هستند دیده می شود، احتمال به کار بستن مداخله زمینی برای دست یابی به هدف تعیین شده یعنی تغییر رژیم ضرورت بیشتری می یابد، مگر این که واشینگتن و هم پیمانانش بتواند طرح کودتا را از درون خود رژیم سازمان دهی کنند.

یکی از آشکار ترین و دقیق ترین گزارشات در مورد موقعیت به اصطلاح شورش گران، روز پنجشنبه توسط نانسی یوسف در روزنامه «مک کلاچی نیوز پی پر» (2) منتشر شد :

«مبارزین شورش گر که قسم یاد کرده بودند که تریپولی را از جنگ معمر قذافی بیرون بکشند، ولی آن چه اتفاق افتاد ترک مواضعی بود که در پیش روی هایشان به دست آورده بودند، و حالا از خانه های خودشان دفاع می کنند. این شورش گران می گویند که مشاورینشان آنها را راهنمایی نمی کنند و در نتیجه دیگر اعتمادی به فرماندهان نظامی خودشان ندارند و نیروهایشان دچار انشعاب شده است.»

او گفت که ادعای پیشین اپوزیسیون مسلح مبنی بر پیش روی هایشان به سوی تریپولی «با توجه به سهولتی که هفته پیش نیروهای قذافی وارد بنغازی شدند، بی اساس از آب در آمد.»

«شاید مشوش کننده تر از همه برای شورش گران، کشف این موضوع بود که صدها و یا شاید هزاران نفر از طرفداران قذافی بین خود آنها بوده اند و طی حمله نیروهای طرفدار قذافی در ضلع جنوبی، این افراد با لباس های شخصی از خانه هایشان در بنغازی خارج شدند و در کنار آنها به شهر حمله کردند.»

نانسی یوسف به نقل از اهالی شهر درباره وضعیت شورای ملی بنغازی توضیح می دهد که اخیرا خود را به عنوان «دولت گذار» اعلام کرده که «به هیچ دردی نمی خورد» و یکی دیگر از اهالی پیش بینی کرده است که در این شهر جنگ داخلی به راه خواهد افتاد.

در آستانه روز جمعه هنوز برای کنترل عملیات رزمی در لیبی توسط ناتو، چگونگی واقعی توافقات در ابهام به سر می برد. ظاهرا ناتو عملیات رزمی را در لیبی به عهده خواهد گرفت. در آغاز، گزارش داده بودند که کشورهای هم پیمان که توسط ایالات متحده آمریکا هدایت می شوند مسئولیت تداوم برقراری منطقه ممنوعه پرواز در آسمان لیبی را به عهده بگیرند، با توجه به تخریب نیروی هوایی لیبی (که غالبا قدیمی و با کمبود قطعات یدکی مواجه است) و تخریب پدافند هوایی، با هیچ مقاومت معنی داری مواجه نیستند.

تخریب نیروی هوایی و پدافند هوایی لیبی، ارتش آمریکا را با تنها هدف ممکن مواجه می سازد یعنی بمباران و موشک باران تجمعات نظامی در جبهه وفادار به دولت لیبی روی زمین توسط هواپیماهای ناتو.

با این وجود، بعد از ظهر روز جمعه اعلام شد که در مورد نقش فرماندهی ناتو در عملیات لیبی توافقاتی به نتیجه رسیده است، و فوراً مسئولیت منطقه ممنوعه پرواز را به عهده می گیرد. ولی جزئیات طرح حملات هوایی به نیروهای هوادار قذافی در زمین و پشتیبانی از شورش گران ضد دولت قذافی در پرونده دیگری به کشورهای عضو ناتو تحویل داده خواهد شد.

گفتگوی دائمی در بطن ناتو طی چهار روز پیاپی با یک سری گفتگوهای تلفنی بین هلاری کلینتون مشاور دولت آمریکا، و آلن ژویه وزیر امور خارجه فرانسه، ویلیام هاگ مشاور امور خارجی بریتانیا و احمد داوود اوغلو وزیر امور خارجه ترکیه به پایان می رسد.

مذاکرات گواه بر بگو و بشنو های خصومت آمیز بین ترکیه و فرانسه بوده است. دولت ترکیه از گذشته با نیکلا سرکوزی خصومت خاصی دارد، زیرا اپوزیسیون خدشه ناپذیر او مانع ورود ترکیه به اتحادیه اروپا شد، و پس از توافق سازمان ملل متحد از گردهم آیی که خیلی باشتاب در پاریس برگزار شد نیز حذف گردیده بود.

فرانسه که به شکل عجولانه ای وارد عمل شده بود و نخستین حمله هوایی را بی آن که در فقدان هماهنگی با هم پیمانان قدیمی اش به اجرا گذاشت، از پیش اصرار داشت که مداخله نظامی به شکل مستقل از ناتو و توسط سازمان دیگری هدایت شود، ظاهرا به دلیل شرکت قابل اغماض عرب ها.

ترکیه دولت فرانسه را متهم ساخت که در مداخله نظامی در پی روی کردی است که تنها منافع نفتی خود را در لیبی مطرح می کند. موضع ترکیه طی گزارشی در روزنامه نزدیک به دولت ترکیه روزنامه « زمان » منعکس شده است :

«رهبران ترکیه رسماً فرانسه را مورد انتقاد قرار دادند و این کشور متهم به قدرت نمایی دانسته و انگیزه فرانسه را در این عملیات زیر علامت سؤال برده اند. رهبران ترکیه با چشم تردید به فرانسه نگاه کرده و بر این باور هستند که چشم طمع به معادن لیبی دوخته است. به همین علت، دولت ترکیه ضروری می داند که طرح عملیات نظامی تحت فرماندهی ناتو انجام گیرد و منطبق بر اهداف سازمان ملل متحد باشد.»

ترکیه منافع بازرگانی خاصی با لیبی و در منطقه دارد و به همین دلیل به هیچ عنوان حاضر نیست آنها را به فرانسه واگذار کند. ترکیه چندین ناو جنگی برای اعمال تحریم به لیبی گسیل داشته ولی در عین حال اعلام کرده است که در هیچ عملیاتی علیه مردم لیبی شرکت نخواهد کرد.

اردوغان خشنودی خود را از انتقال فرماندهی عملیات نظامی به ناتو اظهار داشته و گفت : «پاریس نیز هم کاری هایش را شروع کرده. فکر می کنم به ویژه برای روندی که در لیبی جریان دارد بسیار مفید است »

شورای امنیت استراتفور نزدیک به سرویس اطلاعاتی آمریکا، اعلام می کند که شکافی در بطن به اصطلاح «اتحادیه» در حمله به لیبی وجود دارد : به گفته وزیر امور خارجه ایتالیا فرانک. فراتینی : «ایتالیا در صورتی که توافقی برای فرماندهی ناتو انجام نگیرد، اجازه استفاده از پایگاه هایش را لغو خواهد کرد، از این جهت که ما نمی خواهیم بهای راه کارهای دیگران را پردازیم».

ایتالیا نگران اتحاد فرانسه و انگلیس است که برای منافع ایتالیا در لیبی ی پس از قذافی محدودیت هایی ایجاد خواهد کرد. ایتالیا نگران است که فرانسه و انگلیس عملیات را به پایان نبرند و ایتالیا را در هرج و مرجی که در چند صد کیلومتر و در ساحل مقابل جریان دارد تنها بگذارند.

همان گونه که «استراتفور» اشاره می کند، تمام این قدرت های اروپای - بی آن که از ایالات متحده آمریکا حرفی بزند - با قذافی دست داده بودند و با قرار نفتی و قرارداد برای فروش اسلحه در سطح چند میلیارد دلار به امضا رسانده بودند، پیش از آن که به این نتیجه برسند که به دلیل بشردوستانه باید سرنگونش کنند.

«استراتفور» با تأکید روی اختلافات بین انگلستان و فرانسه در مداخله در لیبی می نویسد : «منافع انگلستان و فرانسه در لیبی یکی نیست، و لیبی برای هر کدام وزنه متفاوتی را در بر می گیرد. انگلستان، لیبی را فرصت مناسبی برای بهره برداری در زمینه انرژی می بیند. انگلستان در لیبی از موقعیت خریدار و فروشنده ممتازی برخوردار نیست ، ولی می تواند باشد، تنها به این شرط که قذافی از قدرت برکنار شود. برای فرانسه، تریپولی صادر کننده انرژی و در عین حال مشتری خوبی برای کارخانه های اسلحه سازی اش می باشد. منافع پاریس در این مداخله در عین حال به سیاست درون-اروپایی مربوط می شود.»

بین رهبران سیاسی «اشتیلیشمنت» و دستگاه نظامی و اطلاعات سری، هیچ ابهامی در مورد انگیزه واقعی برای مداخله در لیبی وجود ندارد. مداخله نظامی در لیبی هیچ ارتباطی با «نجات مردم» یا «به دلیل بشر دوستانه» ندارد، و تمام

مسائل پیرامون نفت، منافع و ضروریات استراتژیک مطرح می شود. در این روند، ناتو به عنوان ابزاری برای جلوگیری از منازعات میان-امپریالیستی سر بر می آورد که در حمله جدید به آفریقا بر پا شده است.

نقشی که ناتو در رابطه با ارتش آمریکا در لیبی بازی می کند، با نقشی که در حال حاضر در افغانستان دارد قابل مقایسه است. با این که اوباما و هلاری کلینتن اعلام کرده اند که ایالات متحده آمریکا «باید فاصله بگیرد»، فرماندهان آمریکایی با صراحت کامل اعلام کردند که نیروهای آمریکایی نقش تعیین کننده در حمله به لیبی به عهده دارند، علاوه بر این فرماندهی نیروهای ناتو به عهده یک آدمیرال آمریکایی به نام جیمز استیوریدیس(3) است.

واشینگتن برای جلوه دادن جنگ علیه لیبی به شکلی که گویی ناتو آن را به پشتیبانی کشورهای عرب هدایت می کند و گویی نقش ارتش ایالات متحده آمریکا نقشی ثانوی است، در واقع دو انگیزه می تواند داشته باشد. از یک سو، با 100000 هزار سرباز مردم افغانستان را که با اشغال گران خارجی می جنگند سرکوب می کند، و شدت بخشیدن به بمباران هوایی در کشور همسایه، یعنی پاکستان، و با 50000 سرباز دیگری که هنوز در عراق مستقر هستند، دولت اوباما ناچار است روی واقعیت پرده بکشد، یعنی این واقعیت که امپریالیسم آمریکا جنگ دیگری را علیه یکی دیگر از کشورهای مسلمان آغاز کرده است.

از سوی دیگر، به شکل اجتناب ناپذیری دولت درگیر اپوزیسیون مردمی در درون خود ایالات متحده است، یعنی در جایی که دو سوم از مردم بر این باور هستند که جنگ افغانستان اشتباه بوده است. پس از دو هفته عملیات نظامی در لیبی، اوباما هنوز هیچ خطابه ای برای مردم آمریکا و برای توجیه چنین جنگ جدیدی ایراد نکرده و حتی برای کسب رأی کنگره که معمولاً باید چنین مواردی را تأیید کند، هیچ اقدامی به عمل نیاورده، و بر این اساس، اوباما آشکارا قانون اساسی آمریکا را نقض کرده است. در چنین وضعیتی، دولت دموکرات حتی از کاخ سفید در دوران بوش نیز پا فراتر نهاده و هم چون قدرتی خود رأی و تنها با تکیه به مقام «فرمانده کل» مداخله نظامی را سامان دهی کرده است.

- 1) Edouard Guillaud
- 2) McClatchy Newspapers
- 3) James Stavridis